

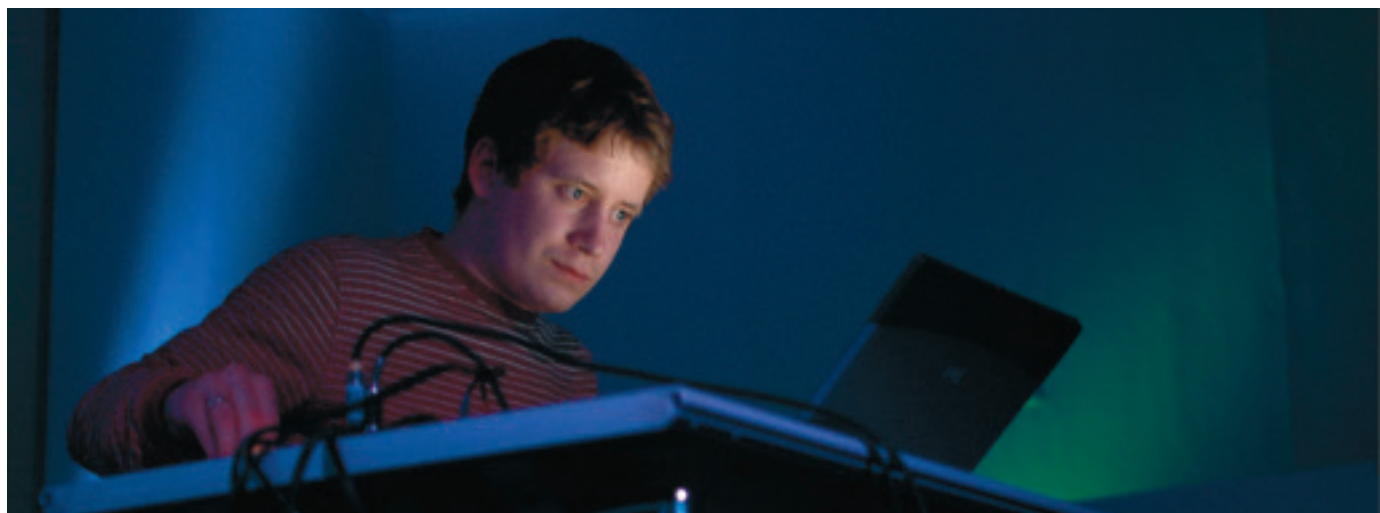
STAN BRAKHAGE

STUMFILMKONSERT MED STØYMUSIKK

Vi har invitert to av våre mest anerkjente musikere på den norske elektronika- og støyscenen til å improvisere over Stan Brakhages stumfilmer. Musikerne Andreas Meland og Lasse Marhaug har også tidligere spilt til Brakhage-filmer, første gang i 2003. De har laget en Brakhage-CD på Melands egen label Melektronikk som de ga ut i 2005. Når Marhaug/Meland spiller på Kortfilmfestivalen vil de for første gang ta i bruk kinoens eget lydsystem.

SILENT FILM CONCERT WITH NOISE MUSIC

We have invited two of our most renowned musicians on the Norwegian electronica and noise scene to improvise to Stan Brakhage's silent films. The musicians Andreas Meland and Lasse Marhaug have previously played to Brakhage films, the first time in 2003. They recorded a Brakhage CD on Meland's label Melektronikk which was released in 2005. When Marhaug/Meland play at the Norwegian Short Film Festival they will for the first time make use of the cinema's own sound system.

– STUMFILMKONSERT ER EN DÅRLIG IDÉ – A SILENT FILM CONCERT IS A BAD IDEA

INTERVJU MED ANDREAS MELAND AV PER PLATOU

Hvordan startet dette prosjektet?

– Jeg og Lasse kjenner hverandre fra før, og begge er veldig interessert i film. På hver vår kant hadde vi dumpet borti Stan Brakhage. Jeg hørte først om ham via venner som gikk på kunstskole i England. Både Lasse og jeg hadde skaffet oss DVD-samleutgivelsen *by Brakhage* på Criterion. Vår gode venn Harald Fetveit, som arrangerte konsertserien *Dans For Voksne*, ga oss i 2003 muligheten til å gjøre noe med Brakhage-interessen vår. Med hans hjelp satte vi opp en helaften på Cinema Neuf der vi viste en hel haug med Brakhage-filmer i originalversjon (16mm) og improviserte over noen av dem. Vi syntes kvelden gikk ganske bra, og vi fortsatte å jobbe med prosjektet. Dette resulterte etter hvert i CD-utgivelsen *Brakhage* som jeg ga ut på min egen label Melektronikk for to år siden. Og på grunn av CD-en har vi senere fått tilbud om flere spillejobber, og slik har ballen fortsatt å rulle.

How did this project start?

– Lasse and I already knew each other and we are both very interested in film. Each in our own way, we had become aware of Brakhage. I first heard about him from friends who attended art school in England. Both Lasse and I had the DVD of his collected works, *by Brakhage* released by Criterion. In 2003, our good friend Harald Fetveit, who organised the concert series «Dance for Adults», gave us an opportunity to do something with our Brakhage interest. With his help, we organised an evening at Cinema Neuf where we screened a whole bunch of Brakhage films in original version (16mm) and improvised to some of them. We thought the evening went fairly well so we continued to work on the project. This culminated with the CD *Brakhage*, which I released on my own label Melektronikk two years ago. And because of the CD we have received offers to play more gigs, and in this way the project has continued.

Hvordan gikk dere fram den aller første kvelden? Hadde dere valgt ut hvilke filmer dere skulle spille til, eller var det ren improvisasjon?

– Jeg spilte til *Dog Star Man: Prelude*, forspillet til den femdelte filmen *Dog Star Man*. Lasse spilte til *The Act of Seeing with Your Own Eyes*, som kanskje er den mest legendariske Brakhage-filmen, mye på grunn av de eksplisitte obduksjonsscenene. Jeg forberedte meg som jeg pleier, ved å se igjennom materialet en god del ganger, og baserte meg ellers i stor grad på improvisasjon. Det samme tror jeg gjaldt for Lasse. I etterkant føler jeg vel at musikken min fra denne kvelden nok fungerer best for seg selv, uten film.

– Jeg er generelt skeptisk til stumfilmkonserter og synes ofte det er en dårlig idé – spesielt når det gjelder narrative filmer. Om musikken er god og interessant (og ikke laget bare for å backe opp handlingen), synes jeg at dette ødelegger for publikums opplevelse av selve historien. Det var nettopp dette som tiltalte meg ved Brakhage-filmene: De er jo ikke narrative i tradisjonell forstand. De er ekstremt presise og velkomponerte samtidig som det virker som om de er laget svært intuitivt og improvisatorisk.

Men når du skal nærme deg dette abstrakte uttrykket og bygge et lydlandskap, tenker du da narrativt, i form av å lage en slags undertekst til bildene?

– Det er jo en veldig sterk rytme og flyt hos Brakhage. Det er der hele dynamikken ligger, i hastigheten i klipp og sånne ting. Det gjør at det blir en ganske klar kurve eller struktur. Og da kan jeg jobbe med å enten underbygge eller kontrastere denne strukturen. Etter hvert som jeg har holdt på med dette en stund, synes jeg det fungerer best når jeg gjør så lite som mulig, når jeg virkelig klarer å holde igjen og dermed følge regissørens ønske om «luft» i visnings situasjonen. Men om jeg lykkes eller ikke er opp til publikum å bedømme.

Under konserten på Kortfilmfestivalen skal Lasse spille til The Horseman, the Woman and the Moth fra 1968, og du har valgt deg Star Garden fra 1974. Har dere med dette en tanke om å bringe disse filmene inn i en kontemporær setting? Jeg tenker spesielt på at Brakhage jo kan sies å være en av oppfinnerne av «glitch»-estetikk innenfor filmen, ved å framheve estetikk og teknikker som vanligvis ellers blir oppfattet som feil. Og det du og Lasse driver med musikalsk, relaterer seg jo også til glitch, men da i det elektroniske domenet.

How did you two go about it on that first evening? Had you selected which films you were going to accompany, or was it pure improvisation?

– I played to *Dog Star Man: Prelude*, the prelude to the five-part *Dog Star Man*. Lasse played to *The Act of Seeing with Your Own Eyes*, which is probably the most legendary Brakhage film, in large part due to its explicit autopsy scenes. I prepared as I normally do by looking through the material quite a few times and the rest was based to a large degree on improvisation. The same went for Lasse, I think. Looking back, I guess I feel that my music that evening works best alone, without the film.

– Generally, I am sceptical to silent film concerts and often think them a bad idea – especially when it comes to narrative films. If the music is good and interesting (and not merely made to back up the story), I think this will interfere with the audience's experience of the story itself. It was precisely this that attracted me to the Brakhage films: they are not narrative in the traditional sense. They are extremely precise and well-composed but at the same time they have a very intuitive and improvisatory feel.

But when you approach this abstract expression and build a soundscape, do you then think narratively, to make a kind of subtext to the images?

– Brakhage has a very strong rhythm and flow. This is where the whole dynamics lie, the rate of the cutting and things like that. This results in a quite clear arc or structure. And then I can either work with reinforcing or contrasting this structure. After having worked with this material for a while, I think the music works best when I do as little as possible, when I really manage to hold back and in this follow the director's wish for breathing room in the screening situation. But whether I succeed or not is up to the audience to judge.

During the concert in Grimstad Lasse will play to The Horseman, the Woman and the Moth from 1968, and you have chosen Star Garden from 1974. With this, do you have an intention of bringing these films into a contemporary setting? I am thinking especially about the fact that Brakhage is said to be one of the inventors of a glitch aesthetics in film, by emphasising aesthetics and techniques that are usually perceived as errors. And what Lasse and you are doing musically is also related to glitch, just in the electronic domain.

– Jeg føler overhodet ikke at det er noe behov for å «oppdatere» disse filmene. For selv om filmene selvsagt er preget av tiden de er laget i, så føles de ikke daterte. De er i seg selv såpass åpne og enkle at de ikke trenger å puttes inn i noen moderne setting for å fungere i samtiden. Folk i dag er vant til mange former for visuelle abstraksjoner. Jeg synes det er veldig spennende å jobbe med Brakhages filmer fordi de flyter fritt samtidig som de er stramt komponert. Det har vel egentlig mer å si for meg enn hvilke tekniske grep han bruker. Når det er sagt så er jo dette også et slags misjonsprosjekt fra vår side. Sørgelig få har sett filmer av Brakhage!

Er det noen avantgarde-purister som har reagert negativt på at dere i det hele tatt setter lyd til disse stumfilmene?

– Nei, egentlig ikke. Vi var forberedt på reaksjoner da vi satte i gang, men så langt har vi ikke fått noen sånne kommentarer i forbindelse med konsertene. Det var riktignok noen musikkjournalister som anmeldte CD-en vår som hadde gjort litt research på Brakhage og funnet ut at han selv ikke ønsket at filmene skulle ledsages av musikk eller lyd, og dermed gjorde de et lite nummer av dette i anmeldelsen. Jeg har full forståelse for at Brakhage selv hadde et slikt syn, og respekterer dette fullt ut – alle disse filmene klarer seg som sagt utmerket godt på egenhånd og trenger ikke vårt bidrag. Men vi synes likevel det hele var for fristende til å la det ligge, om ikke annet så av rent kunstneriske og egoistiske grunner.

Har dere spilt på et 5:1 kino-lydsystem tidligere? Jeg har nemlig en gang opplevd en konsert med Francisco Lopez i en kino i Rotterdam der man fikk utdelt et stykke svart silke til å legge over øynene samtidig som lysene ble dimmet nesten helt ned og han brukte lydsystemet for alt det var verdt. Jeg husker ennå konserten som en ekstremt sanselig og sensuell opplevelse!

– Nei, vi skulle ha prøvd dette på den første konserten, men da skjedde det noe galt så vi endte opp med å spille på en vanlig PA. Men om teknikken er med oss i Grimstad håper vi å få prøvd ut dette for første gang – det blir spennende for både oss og publikum. Forresten, hva gjelder Lopez så var han ifølge Lasse visstnok ikke særlig fornøyd med den konserten du refererer til selv, fordi lydsystemet i kinoen ikke var bra nok. Men silketrikset benytter han seg nesten alltid av, og myten skal ha det til at han pleier å bygge opp en nesten ekstatisk seksuell situasjon mellom seg selv og miksebordet der i halvmørket. Et slags rituale.

*Dere har valgt et pedagogisk grep som jeg tror vil funke bra: Først viser dere de tre korte klassikerne *Mothlight* (1963), *The Garden of Earthly Delights* (1981) og *Stellar* (1993) i sitt originale visningsformat, altså helt uten lyd. Deretter kommer de to lengre filmene hvor dere improviserer. Hva er ditt forhold til disse tre første filmene i dette programmet?*

– Hmm ... Vel, *Stellar* har jeg faktisk aldri sett før. Vi har jo ikke tilgang på disse filmene til vanlig så vi pleier alltid å unne oss selv en ny film til hver konsert. *Mothlight* og *The Garden of Earthly Delights* er fascinerende virtuose filmer og blir ofte trukket fram på grunn av teknikkene Brakhage tar i bruk. Jeg synes det er mer spennende å snakke litt generelt om estetikk enn å snakke om teknikker og sånn i hver enkelt film, selv om det er teknikkene Brakhage tok i bruk som kanskje har påvirket senere filmskapere

– I don't think there is any need at all to «update» these films. Even though they are of course marked by the age they were made in, they do not feel dated. The films in themselves are so sufficiently open and simple that they don't need to be put into any modern setting to function in the present day. People today are used to many forms of visual abstraction. I think it is very interesting to work with Brakhage's films because they flow freely while at the same time are tightly constructed. That is really more important to me than what kinds of technique he is using. Having said that, this is also a sort of missionary project for us. Tragically few people have ever seen films by Brakhage!

Are there any avant-garde purists out there who have reacted negatively to your applying sound to these silents?

– No, not really. We were prepared for a reaction when we started, but so far we have not received any such comments regarding the concerts. To be sure, a few music journalists who reviewed our CD had done some research on Brakhage and found out that he himself did not want any music or sound accompaniment, so they made an issue of that in the reviews. I fully sympathise with Brakhage having had such a view and respect it wholeheartedly – as I said, all of these films manage perfectly well on their own and do not need our contribution. But we still thought the whole thing too tempting to stay away from, if nothing else for purely artistic and selfish reasons.

Have you played on a 5:1 cinema sound system before? Once, in fact, I attended a concert with Francisco Lopez in a cinema in Rotterdam where we were handed a piece of black silk to put over our eyes while the lights were almost totally dimmed and he used the sound system for all that it was worth. I still remember the concert as an extremely sensory and sensual experience!

– No, we were supposed to have tried this during our first concert, but something went wrong so we ended up playing on a normal PA. But if the technical end of it is with us in Grimstad we hope to try this for the first time – it will be exciting both for us and the audience. By the way, as regards Lopez, according to Lasse he was supposedly not particularly satisfied with the concert you mentioned, because the sound system in the cinema was not good enough. But he almost always uses the trick with the silk, and rumour has it that he usually builds up an almost ecstatic sexual situation between himself and the mixing table there in the semi-darkness – some kind of ritual.

*You have chosen a pedagogical approach that I think will work well: first you screen the three short classics: *Mothlight* (1963), *The Garden of Earthly Delights* (1981) and *Stellar* (1993) in their original screening format, completely without sound. Then come two longer films that you improvise to. What is your relationship to these first three films in the programme?*

– Hmm ... Well, *Stellar* I have actually never seen before. We don't normally have access to these films so we always allow ourselves one new film for each concert. *Mothlight* and *The Garden of Earthly Delights* are fascinatingly virtuosic films and often brought up because of the techniques that Brakhage employs. I think it's more interesting to talk a bit generally about techniques and things like that in each film, even though it's probably his techniques that have had the most influence on later filmmak-

mest. Åpningssekvensen i filmen *Se7en* og en rekke musikkvideoer tar i bruk mange av Brakhages teknikker. Dette er visuelle uttrykk jeg har vokst opp med, og det var selvfølgelig stort da jeg oppdaget kilden til denne typen estetikk. Men Brakhage var minst like opptatt av metafysiske fenomener som lys, mørke, kropp, fødsel, død osv. som i teknisk eksperimentering. Selv om jeg personlig synes det kan være litt vanskelig å gå inn i den spesifikke motivasjonen bak hver enkelt film, tvinger det seg mange ganger fram en type god og viktig refleksjon som man ikke klarer å unnsnippe, f.eks. når man ser tidligere nevnte *The Act of Seeing* ...

Gjennom sin 50 år lange karriere (og nesten 400 filmer) var Stan Brakhage minst like mye influert av poeter og billedkunstnere som av andre filmmakere. Er det noen referanser til andre kunstnere du har lagt spesielt merke til?

– Han flyttet mye i løpet av et langt liv, fra Denver til San Francisco til New York til Chicago og tilbake til Colorado før han emigrerte for godt til Canada i 2002, ett år før han døde. Ut fra det jeg har lest hang han mye sammen med folk som Maya Deren, John Duncan og John Cage, og man kan nok finne likheter med alle disse i måten å nærme seg materialet på. Og så var han jo svært glad i arbeidene til Oscar Fischinger. I de titlene jeg har jobbet mest med, er det nesten umulig å ikke se at surrealistene Hieronymus Bosch og Salvador Dalí har vært viktige inspirasjonskilder for Brakhage.

Ellers har jeg med stor glede lest Brakhages egen lange anekdote om sitt møte med Andrej Tarkovskij under en filmfestival i Colorado i 1983. Brakhage var en stor beundrer av både *Andrej Rublov*, *Solaris*, *Stalker* og ikke minst *Nostalghia*, som var en av hans favorittfilmer. Han var derfor svært spent da Tarkovskij skulle få se filmene hans for første gang på et knøttlite hotellrom, der de var klemte rundt projektoren. Tarkovskij var vanligvis en ekstremt taus og fåmælt mann, men etter noen få minutter av *Window Water Baby Moving* startet han en opphisset russisk ordflom bestående av edder og galle og svært lite annet, mens kona hans Olga holdt seg for øynene. Utskjellingen ble mer og mer eksplisitt og høylydt gjennom alle filmene og hele seansen, og det endte med at Brakhage satt sønderknust tilbake da møtet var over. Men da han noe senere fikk høre fra en av Tarkovskijs venner hvordan dette uhyre sjeldne ordgyteriet hadde fortsatt i dagevis, da var ikke trøsten langt unna. Filmene hans hadde rett og slett gjort et utslettelig inntrykk på den russiske mesteren.

ers. The opening sequence of the film *Se7en* and a whole lot of music videos use many of his techniques. These are visual expressions I grew up with and it was of course great when I discovered the source of this type of aesthetics. But Brakhage was at least as much concerned with metaphysical phenomena like light, darkness, the body, birth, death and so on as with technical experiments. Even though I personally think it can be a bit difficult to delve into the specific motivation behind each film, many times a certain type of good and important reflection will force itself inescapably upon you, for example when you watch the previously mentioned *The Act of Seeing* ...

Through a career spanning fifty years (and almost four hundred films), Stan Brakhage was at least as much influenced by poets and pictorial artists as by other filmmakers. Are there any references to other artists that you have especially noticed?

– In the course of a long life he moved around a lot, from Denver to San Francisco to New York to Chicago and back to Colorado again before he emigrated for good to Canada in 2002, one year before he died. From what I've read, he was hanging out a lot with people like Maya Deren, John Duncan and John Cage, and one can probably find similarities with all of these in the way he approaches the material. Furthermore, he was very fond of the works of Oscar Fischinger. In the films I have worked the most with, it is almost impossible not to notice that the surrealists Hieronymus Bosch and Salvador Dali have been important sources of inspiration to Brakhage.

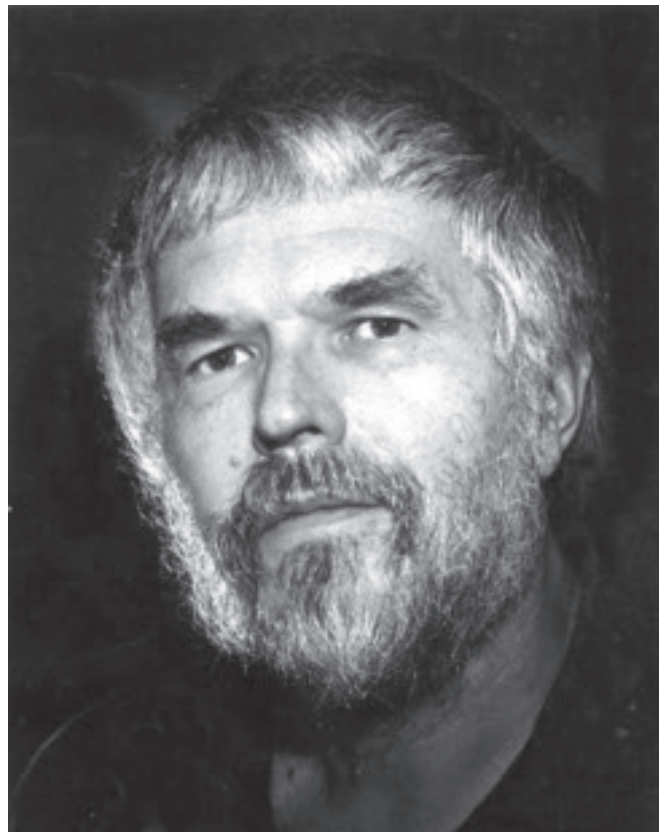
Other than that, with great pleasure I read Brakhage's own long anecdote about his meeting with Andrei Tarkovsky during a film festival in Colorado in 1983. Brakhage was a great admirer of *Andrei Rublev*, *Solaris*, *Stalker* and not least *Nostalghia*, one of his favourite films. He was therefore very anxious when Tarkovsky was to see his films for the first time, in a tiny little hotel room where they were crowded together close to the projector. Tarkovsky usually was an extremely silent and taciturn man, but after a few minutes of *Window Water Baby Moving*, he began to vent in an agitated torrent of Russian words, consisting of abuse and very little else, while his wife Olga hid her eyes behind her hands. The abuse grew more and more explicit and loud during all the films, and the entire séance, ending with a heartbroken Brakhage left behind when the meeting was over. But when a little later he was told by one of Tarkovsky's friends how this extremely rare tirade had kept on for days, he immediately felt comforted. His films had simply made an indelible impression on the Russian master.

VISUELL TENKNING I BEVEGELSE

MOVING VISUAL THINKING

Inspirert av skriftene til Sergei Eisenstein og filmene til Jean Cocteau, i tillegg til den italienske neorealismen, sluttet Stan Brakhage (1933–2003) på gymnaset for å begynne å lage film. Sin første film, *Interim*, laget han i 1954. Siden har han laget rundt 400 filmer og blir regnet som en av de viktigste personlighetene innenfor eksperimentell film. Mest kjent er han for sine poetiske filmer under den amerikanske avantgardebølgen på 1950-tallet, blant annet med *Anticipation of the Night* (1958) og *Dog Star Man* (1961–64). Filmene er skutt på 8mm og 16mm film uten lyd og mangler som regel en tradisjonell fortelling. Brakhage refererte selv til sine filmer som «visuell musikk» og «visuell tenkning i bevegelse».

Den amerikanske filmskaperen som var aktiv gjennom hele den siste halvdel av det 20. århundre, tok i bruk en rekke eksperimentelle teknikker. *Mothlight* (1963), som er en av filmene vi viser i dette programmet, er laget ved å lime fast vinger av møll og blader på filmen. *Dog Star Man* er satt sammen av en serie bilder av solen, en mann og en hund som klatrer opp en bakke, Brakhages kone som føder, og mange abstrakte lysformasjoner. Mot slutten av livet jobbet Brakhage for det meste med å male direkte på filmen, en teknikk som brukes i filmen *Stellar* (1993) – som vi også viser her i Grimstad.

Influenced by the writings of Sergei Eisenstein and the films of Jean Cocteau, as well as Italian neorealism, Stan Brakhage (1933–2003) dropped out of college to begin making films. He made his first film, *Interim*, in 1954. Four hundred films later, he is considered one of the most important personalities in experimental film. He is best known for his poetic films made during the American avant-garde movement in the 1950s, with *Anticipation of the Night* (1958) and *Dog Star Man* (1961–1964), among others. The films are shot on 8mm and 16mm film without sound and as a rule lack a traditional story. Brakhage himself referred to his films as «visual music» og «moving visual thinking».

Active throughout the entire second half of the twentieth century, this American filmmaker employed several experimental techniques. *Mothlight* (1963), which is one of the films we are screening in this programme, was made by taping moth wings and leaves onto the film. *Dog Star Man* is a collage of images of the sun, a man and a dog climbing a hill, footage of his wife giving birth and much abstract information. Near the end of his life, Brakhage worked for the most part with painting directly on film, as in the film *Stellar* (1993) – which we are also screening here in Grimstad.

Kilde/Source: Wikipedia

Brakhage-filmene er utlånt fra LUX-arkivet i London.
The Brakhage films are on loan from the LUX archive.
www.lux.org.uk

THE HORSEMAN, THE WOMAN AND THE MOTH

USA | 1968
16mm | Silent | 25 min

Regi/Direction Stan Brakhage

Filmen er en intrikat collage av fotografiske bilder og behandling av selve filmmaterialets overflate. Den er manipulert med maling og farget blekk og behandlet slik at det kan vokse fram mugg og krystaller på den. Andre deler av filmen er tilført avtrykk av smeltede crayons, og i tillegg er virkelig organisk materiale (slik som vinger fra møll), limt direkte på celluloiden. Filmruter er repetert, overlappet og punktert av svarte ruter for å skape intrikate rytmer.

Effekten er ifølge Brakhage: «Protagonistene i myten som tittelen referer til, slynges gjennom krystallinske strukturer og organiske jungler i en fargerik verden av hypnagogisk visjon – satt sammen i temaer og variasjoner som forteller tusen og en historier som samtidig minner om barokkmusikk ... der den musikalske inspirasjon hovedsakelig stammer fra cembalo-sonatene til Domenico Scarlatti.»

A long myth drawn directly onto the film's surface, which is painted, dyed, treated so that it will grow controlled crystals and mould – as textures of the figures and forms of the drama, some images stamped through melted wax crayon techniques, some images actual objects (such as moth wings) collaged directly on the celluloid... so that the protagonists of this myth (as listed in the title) weave through crystalline structures and organic jungles of the colourful world of hypnagogic vision – edited into themes and variations that tell a thousand and one stories while at the same time, evoking Baroque music... the primary musical inspiration being harpsichord Sonatas of Domenico Scarlatti.

Stan Brakhage

STAR GARDEN

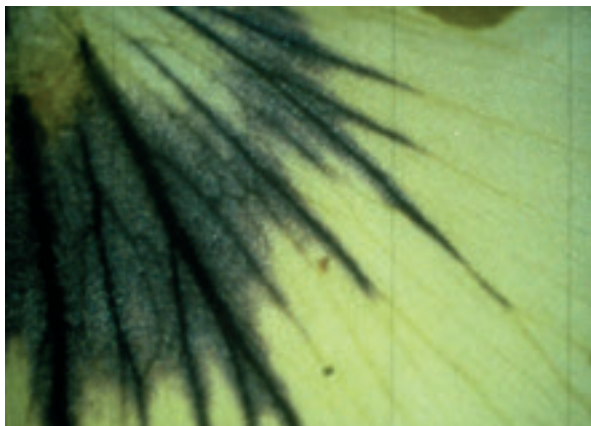
USA | 1974
16mm | Silent | 21 min

Regi/Direction Stan Brakhage

«Stjernen» i entall er solen, og i starten av denne filmen dannes en metafor for den av framviseren som hvem som helst bruker for å vise filmen. Så legger denne tenkte solen ut på sin reise gjennom et hvilket som helst mørkt rom der denne filmen ses. Ved middagshøyden (av fortellingen) kan man innbille seg den bak lerretet, og at dens tenkte lyskilde gradvis beveger seg tilbake gjennom ettertoner og forestillinger om stjernene i filmen inntil den igjen befinner seg i et en-til-en-forhold med månen. Denne solen i hver enkelt tilskuers fantasi samsvarer ikke nødvendigvis med filmens avbildede sol utenfor lerretet, men enhver som leker denne illuminasjonsleken vil utvilsomt se filmen i dens mest fullstendige, bevisste lys. Bortsett fra dette beskriver filmen simpelthen (som Brancusi sier det): «En av de dagene jeg ikke ville bytte bort for noe i hele den vide verden.»

The «star» as it is singular, is the sun, and it is metaphorized, at the beginning of this film, by the projector anyone uses to show forth. Then the imaginary sun begins its course throughout whatever darkened room this film is seen within. At «high noon» (of the narrative) it can be imagined as if in back of the screen, and to shift its imagined light-source gradually back through aftertones and imaginings of the «stars» of the film till it achieves a one-to-one relationship with moon again. This sun of the mind's eye of every viewer does not necessarily correspond with the off screen pictured sun of the film, but anyone who plays this game of illumination will surely see the film in its most completely conscious light. Otherwise it simply depicts (as Brancusi put it): «One of those days I would not trade for anything under heaven.»

Stan Brakhage

MOTHLIGHT

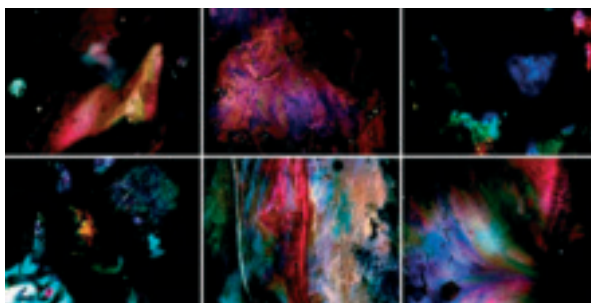
USA | 1963
16mm | Silent | 4 min

Regi/Direction Stan Brakhage

«Brakhage lagde *Mothlight* uten kamera. Han bare limte vinger fra møll og blomster på en strimmel med klar film og kjørte den gjennom printemaskinen.»

«Brakhage made *Mothlight* without a camera. He just pasted mothwings and flowers on a clear strip of film and ran it through the printing machine.»

Jonas Mekas

STELLAR

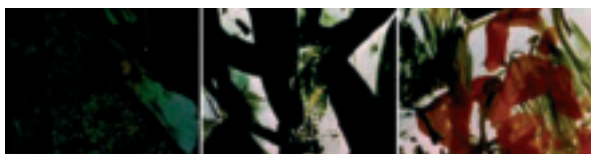
USA | 1993
16 mm | Silent | 3 min

Regi/Direction Stan Brakhage

Dette er en håndmalt film som har blitt fotografisk «step-printed» for å oppnå diverse effekter med korte nedtoninger og «fluidity-of-motion», og benytter seg delvis av malte filmruter som gjenstas (for nærbilder av teksturer). Filmens tone er hovedsakelig mørkeblå, og malingen komponert (og refotografert mikroskopisk) for å antyde galaktiske former i et rom av stjerner.

This is a hand-painted film which has been photographically step-printed to achieve various effects of brief fades and fluidity-of-motion, and makes partial use of painted frames in repetition (for close-ups of textures). The tone of the film is primarily dark blue, and the paint is composed (and re-photographed microscopically) to suggest galactic forms in a space of stars.

Stan Brakhage

THE GARDEN OF EARTHLY DELIGHTS

USA | 1981
16mm | Silent | 3 min,

Regi/Direction Stan Brakhage

Denne filmen (beslektet med *Mothlight*) er en collage som kun består av vegetasjon fra fjellområder. Som tittelen antyder er det en hyllest til (men også en meningsutveksling med) Hieronymus Bosch. Den refererer også, og mer naturlig, til *The Tangled Garden* av J.E.H. MacDonald og blomstermaleriene til Emil Nolde.

This film (related to *Mothlight*) is a collage composed entirely of mountain zone vegetation. As the title suggests it is an homage to (but also argument with) Hieronymus Bosch. It pays tribute as well, and more naturally to, *The Tangled Garden* of J.E.H. MacDonald and the flower paintings of Emil Nolde.

Stan Brakhage